

PORTLANDI EESTLASTE TEATED

E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE TEATELEHT • Nr. 14 (224) August 2012

EELSEISVAID ÜRITUSI / UPCOMING EVENTS

Oregoni eestlaste suvepäev

on kavandatud sel suvel Portlandi Eesti Seltsi ja Koguduse ühisüritusena pühapäeval, 5. augustil 2012, algusega kell 10:30 e.l. Jenkins Estate Pargis, Camp Riverndale (8005 SW Grabhorn Road. Second Iron Gate when driving uphill, south of Farmington Road).

Suvepäev algab kell 11:00 vabaõhu jumalateenistusega abipraost Hendrik Laur'i ja diakon Kalle Merilo teenimisel. Laululehed.

Meie kasutamiseks on reserveeritud katusega asupaik. Ühislauaks palutakse sobivat toidupoolist ja jooki kaasa tuua. Alkohoolsete jookide kasutamine ja koerad on pargis keelatud. Pargis on meie kasutamiseks laste mänguväljak ja võrkpalli plats. Võimalik on ka teiste mängude korraldamine.

Kõik on kutsutud ja teretulnud meie suvisele kokkutulekule. Märkige mainitud kuupäev juba aegsasti oma kalendrisse.

Pärimuslaager "Saame kodus kokku" väljaspool Eestit elavaile lastele

Aeg: 15. kuni 18. augustil 2012.

Koht: Saue vald, Koppelmaa – Endla talu (30 km Tallinnast).

Osalustasu: 80 eurot laagris ööbivale, st. kaugelt saabunud lapsele. 40 eurot lapsele, kes ei ööbi laagris (laagris osalevatele Eesti lastele).

Kogu tegevuse aluseks on eesti keel.

Osalejate vanus: 8 – 13 eluaastat.

Laste tegevus saab piduliku lõpu esinemisega Vanamõisa suurel suvepeol 18. augustil 2012.

Korraldaja ja kontakt: MTÜ Pärimus ja Loovus.
Mari Tomp, mari@solemilo.ee

Vaba Eesti Sõna

Portlandi Eesti Seltsi peakoosolek

toimub laupäeval, 22. septembril 2012, kell 2:00 p.l. Portlandi Läti Maja suures saalis, 5500 S.W. Dosch Rd., millest palutakse kõikide PES liikmete osavõttu.

Päevakord:

1. Koosoleku rakendamine.
2. Päevakorra kinnitamine.
3. 2011/2012 tegevusaasta tegevuse aruanne.
4. 2011/2012 teg.aasta kassa ja rev.kom. arua.
5. 2012/2013 tegevusaasta tegevuse kava.
6. 2012/2013 tegevusaasta majanduse eelarve.
7. Liikmemaksu määramine.
8. Valimised (esim., juhatuse, rev.kom. & naist.)
9. Kohalalgatatud küsimused.
10. Meelelahutuslik tegevus ja mängud.

Jumalateenistus koduses miljöös

Õpetaja Hendrik Laur on taas avaldanud soovi koduse kokkutuleku ja jumalateenistuse läbiviimiseks teisel pühapäeval augustis, see on 11. augustil, kell 11 tema kodus Olympia äärelinnas, 4111 Gull Harbor Rd.

Kui keegi Portlandi piirkonnas tunneb huvi sellest osavõtuks, palun astuda ühendusse diakon Kalle Merilo'ga, et selgitada ühissõidu võimalusi kui ka õpetaja Laur'i elukoha asukoha leidmist.

Võrkpalli huviliste arvu

vähendamise tõttu otsustati tavalised välisharjutused suvel ära jätta. Küsimuse all on küllaldased mängijate arvu leidmine, et alustada oktoobris sisemängudega Metzgeri võimlas.

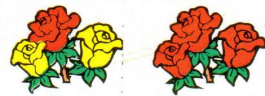
Asjast huvitatuil palutakse astuda ühendusse Mati Söödi (503-427-2168) või John Maurer'iga.

Soovime õnne sünnipäevaks !**Juulis**

1. Arvi Aaben
2. Lehti Merilo
2. From Orav
2. Alisa Maia Illo
2. Brianna Maia Illo
3. Alar Teose
4. Tarvo Kesküla
4. Inger-Liis Lees
5. Silvi Kalmann 80
7. Laura Heinsoo
10. Amer Isse
12. Tiina Johnston-Aug
18. Anatoliy Rosenfeld
21. Katrin Tammik
23. Kairi Raus-Isse 35
25. Triina Merilo
26. Maarika Teose
26. Craig Eby
27. Ott Tammik
28. Suvi Mirka
31. Maarja Jones

Augustis

4. Kalev Rapp
4. Reet Vaga
9. Hildi Norman
12. Peeter Lood
13. Alar Mirka 60
18. Zander Carroll
20. Külliike Carroll
20. Leida Arokäe
24. Hennok Sööt
25. Oke Tammik
25. Lia Johnston 25
25. Arvi Arokäo
26. Heino Heinsoo
28. Liina Teose
30. Jaan Heinsoo

Õnnitleme juubilari !

Oma 80-ndat sünnipäeva tähistav
Silvi Kalmann tõstab tervitusklaasi

Silvi lähim sugukond on tulnud
juubilari tervitama ja õnnitlema selle
tähtsa sündmuse puhul tütar Helve
kodusse Lake Oswegos.

Pildid: Asta, Brian, Anne, Cyd,
sünnipäevalaps Silvi, Ian, Helve,
Tiina, Kristi, Tiit.
Ees: Triina
Foto: Helmuth

Tunnustatud kodu-eestlase külaskäik

Juuni lõpul külastas Portlandi Eesti Kirjandusmuuseumis Tartus tegutsev Marin Laak. Viimane on ka möödunud aastal Eestis väljaantud eepose „Kalevipoeg“ (inglise ja eestikeelse 535 leheküljelise väljaande) toimetajaks.

Külaline soovis tänada ka Portlandi teatelehe toimetajat mitmesuguste trükiste saatmise eest Eesti Kirjandusmuuseumile Tartus. Tänutäheks saatis ta hiljem Helmuth'ile ühe numbri „Kalevipoeg“. See on saadaval tutvumiseks asjast huvitatuile.

Ülevaade rahvuseepose kohta

Olles vaimustatud meie rahvuseepose „Kalevipoeg“ suurepärasest kahekeelsest kokkupanekust ja väljaandest, püüdis teatelehe toimetaja anda lühiülevaate eepose koostamise ja väljaandmise kohta käesoleva teatelehe veergudel.

Eepose uuesitamise kohta avaldab vaimustava hinnangu väljaandes ka Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves ja Tartu Ülikooli maailmakirjanduse professor Jüri Talvet.

Õnnitleme noorpaari !

Pühapäeval, 22. juulil 2012 laulatati First Unitarian Church'is õpetaja Judy Welles'i poolt Maarika Teose ja Robert James Krumhansl nii pruudi kui ka peigmehe vanemate ja poolteistsajalise sõbruspere ja kümne pruutneitsi / peiuipoisi osavõtul ja kaasaelamisel.

Laulatustalitus haaras ka mitu ühislaulu, laulu / muusika ettekandeid pruudi perelt, pühakirja lugemisi ja ka eestikeelse tervituse diakon Kalle Merilo'lt.

Laulatusele järgnes meeleolukas pulmapidu Fairview lähedal asuvas Edgefield McMnamins Blackberry Hall'is. Seal olid lauad varustatud osavõtjate nimesiltidega oma istekoha leidmise lihtsustamiseks ja perenaised kandsid hoolt maitstva toidulaua katmisel ja joogibaari varustamisel. Saalis oli üks osa varutud tantsuhuvilistele ja orkestrile.

Pärast kehakinnitust meelitasid muusikud pulmalisi tantsupõrandale, kus käis elav hüplemine kogu õhtu. Vahepaladena esitas UO laulugrupp mitu pala ja rahvatantsijad näitasid oma oskust hoogsa "Tuljaku" tantsuga. Ei puudunud ka õnnitluslaulud, kuna juuli lõpupoolikul on pruudi peres mitmeid sünnipäevi. Lõbus pulmapidu kestis ligi keskööni. H.K.

Meeleolukalt hoogsal pulmapeol on noorpaar juhtivalt kaastegev ka tantsupõrandal.

Kodueestlase külaskäik

Juunis külastas Portlandi rahvuseepose "Kalevipoeg" tunnustatud toimetaja Marin Laak, tehes koos oma võõrustajaga ka külaskäigu Kalmann'ite kodusse.

Pildil: Marin Laak, Thea Lander, Silvi Kalmann.

Pildil noorpaar on kaastegev pulmakoogi tükeldamisel ja jagamisel.

PILDIKROONIKAT PULMAPEOST

Helve Kalmann loeb noorpaarile küünlarituaali "Tulehoidjate" tegevuse elustamiseks

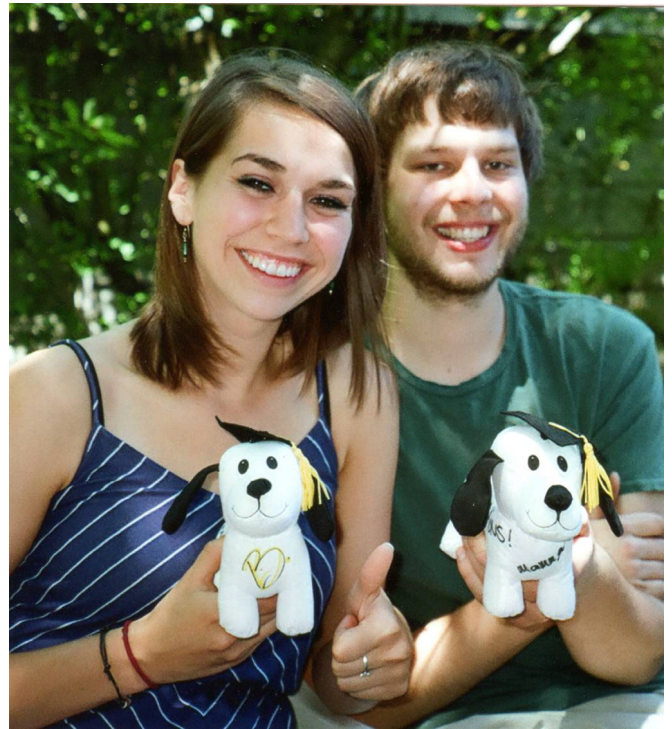
Alar Teose koos oma ülikooli lauluansambliga lõbustab pulmalisi mitmete lauludega

Diakon Kalle Merilo õnnitleb noorpaari pärast laulatust kirikus eestikeelse tervitusega

Õnnesoovid ülikooli lõpetamisel !

Ian Maurer'it kredeeriti University of Oregon lõpetamise puhul piduliku tseremooniaga Eugene'is pühapäeval, 17. juunil 2012.

Tuntakse rõõmu diplomi eest !

Cyd ja Ian tunnevad heameelt kingituste üle ülikooli lõpetamise puhul.

Ian'i sugukond on tulnud Portlandist juubilar'i õnnitlema !

Pildil: Cyd Dutcher, Ian, Helmuth & Silvi Kalmann, Brian, Britanii & Anne Eby, Tiina Aug, Asta Kalmann.

Naergem terviseks !

Teenijal on majaproua tänitamisest villand ja teatas, et läheb ära. Enne aga otsustas ta prouale tagasi teha. "Ma olen palju ilusam kui proua," ütles teenija. "Kes seda ütles ?" "Eks ikka härra ... ja ma olen voo-dis palju parem kui teie." "Ja ka seda ütles minu mees teile ?" imestas maruvihane proua. "Ei, seda ütles teie autojuht."

Soovime jõudsat paranemist

meie agarale naispere esindajale, Meralda Talviste'le, kes hiljuti tegi läbi puusaoperatsiooni ja on nüüd kodusel paranemisel ja oma poja Endeli hooldamisel. Soovime viimasele head edu selles tegevuses.

**EELK PORTLANDI KOGUDUSE
JUMALATEENISTUSED**
Läti Kirikus, 5500 SW Dosch Rd. Portland

Abipraost Hendrik Laur • Diakon Kalle Merilo

Pühapäeval, 5. augustil 2012, kell 11:00 e.l.
VABAÕHU JUMALATEENISTUS
OREGONI EESTLASTE SUVEPÄEVAL
JENKINS ESTATE PARGIS
Laululehed. Kohvilaud.

Pühapäeval, 2. september 2012, kell 11:00 e.l.
KODUMAALT LAHKUMISE AASTAPÄEVA
JUMALATEENISTUS
Lauluraamatud. Kohvilaud.

Pühapäeval, 7. oktoobril 2012, kell 11:00 e.l.
LÕIKUSPÜHA JA KOGUDUSE
AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS
Laululehed. Kohvilaud.

Pühapäeval, 4. novembril 2012, kell 11:00 e.l.
ISADEPÄEVA JUMALATEENISTUS
Armulaud. Lauluraamatud. Kohvilaud.

<u>Koguduse õpetaja:</u> Abipraost Hendrik Laur 4111 Gull Harbor Rd. Olympia, WA 98506 Tel.: 360-352-2371	<u>Koguduse esimees:</u> Helmuth Kalmann 8159 S.W. 85th Ave. Portland, OR 97223 Tel.: 503-244-9083
<u>Koguduse abiõpetaja:</u> Diakon Kalle Merilo 2611 Glenhaven Rd. Lake Oswego, OR 97034 Tel.: 503-260-4739	<u>Koguduse laekur:</u> Anne Eby Rd. 5775 SW Homesreader Wilsonville, OR 97070 Tel.: 503-638-0233
<u>Naistoimkonna esinaine:</u> Meralda Talviste 10442 SW 64th Drive Portland, OR 97219 Tel.: 503-246-7286	<u>Kirikuivanem:</u> Helve Kalmann 2611 Glenhaven Rd. Lake Oswego, OR 97034 Tel.: 503-522-7775

ÜLESKUTSE

Lugugupeetav kaaseestlane Oregonis !

Käesolev hilissuvine üleskutse on suunatud EELK Portlandi Koguduse liikmete kõrval ka teistele sõbraliku toetuse hankimiseks, et selle aasta se erikorjandusega tugevndada võimalusi emakeelse Kodukiriku ja usulise teenimise säilitamiseks Oregonis.

Võime olla tänulikud Kõigevägevama õnnistusele, et olema suutnud säilitada umbes 140 pealises Oregoni eestlasperes küllaltki tugeva rahvuskultuurilise omapära ja selle väljendusvõime, oma esivanematelt päritud usulise püsivuse ja rahvusliku ühtekuuluvustunde. Oleme siin elanud kogudusena 60 aastat suure rahvusliku perekonnana, tundes heameelt meie ühiskonna rõõmsatest sündmustest ja valades pisaraid mõne saatuskaaslase viimasele teekonnale saatmisel. Viimaste arv on tänaseni tõusnud 177-le.

Oleme tänulikud, et pärast õp. Leo Leiv'i vanduspuhkusele siirdumist 2002 aasta juulis ja hiliemat surma, Olympias elunev abipraost Hendrik Laur nõustus meie Kogudust teenima hooldaja õpetajana, pidades jumalateenistusi vähemalt üks kord kuus ja eripühadel. Teda abistab sealjuures tõhusalt diakon Kalle Merilo ja organist Helle Merilo-Baker koos kirikuvanema ja juhatuse liikmetega.

Loodame, et keegi ei unusta käesolevat toetuspalvet, vaid läkitab omapoolse jõukohase annetuse EELK Portlandi Koguduse laekurile, Anne Eby'le ligilisatud aadresseeritud ümbrikus.

Südamliku tänu ja parimate soovide ja tervitustega EELK Portlandi Koguduse nimel,

Helmuth Kalmann – esimees.

Lahkunud sõbra mälestamine

Teatame kurbusega, et meie keskelt lahkus 14. juulil 2012, pärast pikemat haigust Richard Rex Berger 77 aasta vanuses.

Tema matusetalitus toimus laupäeval, 21. juulil kell 11 St. Clare Catholic Church, 8535 SW 19th St. Portlandis. Matust toimetas Father Steve Stobie. Kaastegevad olid ka Robin Berger ja Paul Berger.

Matusest võttis osa arvukas sõprade hulk, nende hulgas ka paarkümmend eestlast. Matusetalitusele

järgnes ühiskondlik koosviibimine söögilauas kõrvalsaalis. Seal oli võimalus vaadata TV ekraanil ka perekondlikke episoodide Richard Bergeri kaastegevusel.

Avaldame lahkunu naisele, Ilo Kangur Berger'ile, tema poegadele, õele ja vennale kaastunnet selle suure kaotuse puhul.

Helmuth Kalmann

Surnud

Nagu ajalehe "The Oregonian" kiriklike teadete osas juuli keskpaiku teatati, suri **Alo Vaher** Hillsboros 78 aasta vanuses. Nagu hiljem Tiiu Sillamaa vahendusel selgus, leiti Alo Vaher oma kodus surnuna. Tema naine **Ilme** oli sellal haigena voodis ja paigutati hiljem haiglasse. Loodame, et eeltoodu üksikasjad selguvad lähemal ajal.

Kutse Jumala riiki

Elus saame päris palju kutseid. Vahel kutsutakse meid kellegi juurde külla, vahel sünnipäevale või näiteks vastuvõtule. Samuti on tööalaseid kutseid, kus meid palutakse tegema mõnda tööd. Vabal ajal on samuti oma kutsed: meid ootab nii internet, teler, raadio, ajaleht ja raamatud. Nende vahel valimine on küllaltki raske. Tänapäeva maailmas on üha rohkem kutseid ja kõigile ei saa vastata jaatavalt, sest ööpäevas on vaid kaksikümmend neli tundi.

Kellelegi või millelegi jah-sõna ütlemine tähendab aga paraku teistele äraütlemist. Ilmselt teab igaüks, et ei ole just tore tunne, kui meie kutsele keegi eitavalt vastab. Seega tuleb tõsiselt kaaluda, milline kutse on kõige olulisem ning kuhu peaksime minema, mida tegema ja millest võiksime pigem loobuda. Nendest valikutest sõltub küllalt palju meie isiklikus ja tööalases elus.

Kuid nende argiste kutsujate kõrval on alati ka Jumal. Kristus kutsub meid: "Tulge minu juurde kõik ..." (Mt. 11:28). Kutse Jumala juurde on suurim kutse elus. Vastusest sõltub lõppkokkuvõttes see, kas saame igavese elu või mitte. Jumal kutsub meid oma sõna juurde, ta kutsub meid armulauale. Issand ise tahab meiega palves kõnelda. Kuidas reageerime tema kutsele? Kas oleme valmis seda kuulma ja teda järgima? Tema kutsele antavast vastusest sõltub palju rohkem kui argistele kutsetele antavatest vastustest.

KAIDO SOOM / EESTI KIRIK

TEADAANNE!

Portlandi eestlaste teateleht Portlandi Sõnumid / Teated on välja pandud <http://portlandesto.org> websaidil.

XXI LÄÄNERANNIKU EESTI PÄEVADE JA XI ESTO LOGO KONKURSI VÕITJA

LEP – ESTO 2013 korraldusmeeskond teatab, et selgunud on järgmise aasta festivali logo. Võistlusele esitati ligi 50 kavandit maailma eri paigust. Rahvusvahelisse finaalsooritu jõudsid Eesti, Austraalia ja USA esindajad, kelle seast väljus anonüümse hääletuse tulemusel võitjana San Francisco sümbolina tuntud kuldvärava sild Eesti sini-must-valge trikoloori taustal.

Logo autor on Linnea Bartling, kelle sõnul oli eesmärgiks luua selgejooneline logo, mis kohehelt meenutaks nii Eestit kui ka San Franciscot. Lihtne valik eesti rahvusvärvide taustal, Kuldvärava sild kui San Francisco sümbol. Samuti sümboliseerib sild kahe kultuuri ja asukoha ühendamise ideed ning ürituse peateemat.

Festivali presidendi Ingrid Echteri sõnul toetab logo suurepäraselt meie festivali märksõna "connect" - "Sild ühendab üht kallast teisega ning aitab piltlikult luua kontakte ja sidemeid eri generatsioonide, riikide, rahvuste, kodu- ja väliseestlaste vahel, eesmärgiga kasutada eestlaste üleilmset võrgustikku meie imeilusa ja innovatiivse kodumaa ning nutikate ja töökate inimeste tutvustamiseks kogu maailmale." ütles Echter.

Suur aitäh osalejatele ning ootame kõiki järgmisel aastal, 28. juunist – 1. juulini 2013. a. San Franciscosse XXI Lääneranniku Eesti Päevade ja XI ESTO ühendatud festivalile.

Neljapäevane programm sisaldab nii uut kui vana – nii kaasaegset kui traditsioonilist muusikat, tantsu, esinevad ansamblid ja teatritrupid Eestist ja mujalt ning on avatud ka harjumuspärane "salakõrts"; kavas on ka spordi- ja malevõistlusi, rahvapidu ning lõpu- ball, loengud, seminarid ning Silicon Valley ärikonverents jpm. Programm algab suurejoonelise ja formaalse avatseremooniaga, kus külalisesinejaks on San Francisco Balleti esisolist Tiit Helimets.

Üks maailma turismi lemmik sihtkohti, San Francisco, ootab kõiki 2013. aasta suvel kohtuma vanade sõpradega ja looma uusi tutvusi!

Väliseestlane püüab uuendada eesti keele eeskujul inglise keelt

Oma esimeses, neli aastat tagasi ilmunud raamatus tutvustas ta eesti keele kirjutusviisil põhinevat Simpeli-Fonetik süsteemi. See kasutab 24 tähte, nende seas ka ä ja ö tähti, et sõnad häälduse järgi üles kirjutada. Igale tähele peab selle kohaselt vastama üks hääldus ja vastupidi, seetõttu on loobunud ka c, q, x ja y tähtedest.

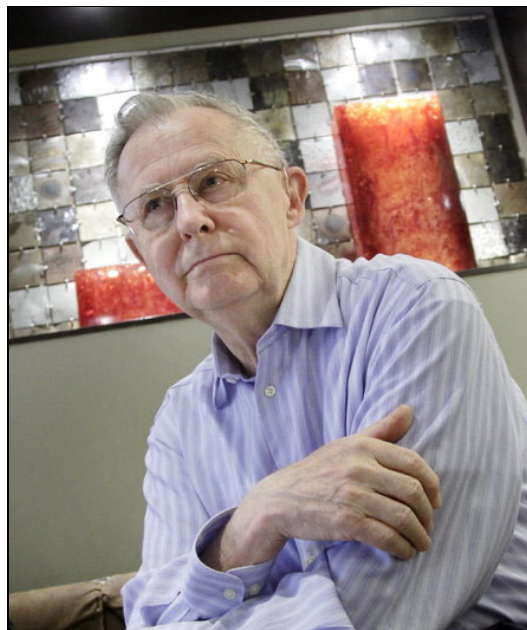
«Juba lapsepõlves tekkis küsimus, miks inglased ja ameeriklased kirjutavad ühtemoodi ja hääldavad teistmoodi. Pensionile jäädes mõtlesin, et nüüd on mul võimalus midagi ette võtta ja hakkasin sellega töötama. Kõige huvitavama asjana tuli välja, et eesti keel on üks parimaid kirjutusviise. Uurisin edasi, kuidas eesti keelele omast kirjutusviisi inglise keele kirjutamiseks üle võtta,» rääkis Kiisk.

Ta peab eesti ja soome keele kirjutusviisi kõige lihtsamaks ja loogilisemaks, lähtudes Ameerika keeleteadlase ja sõnaraamatute autori Noah Websteri mõttest, et täiuslikus keeles väljendaks iga häält erinev trükimärk ning igale tähele vastaks vaid üks hääldus. Kiisa hinnangul peaksid eestlased ja soomlased oma ilusate ja lihtsate keelte üle uhkust tundma ning seepärast mainib ta seda alati oma keeleuuendusi tutvustades.

Eesti keele lihtsuse kõrvale tõi ta näiteid inglise keele sõnadest, mille kirja pilt on sama, kuid hääldus erinev ning sõnadest, mida hääldatakse ühte moodi, vaatamata väga erinevatele kirja piltidele. Kõik see tekitab segadust ja raskendab keele õppimist.

«Võtame näiteks sõna *wind*, mida võib hääldada nii «vind» kui ka «vaind», oleneb sellest, millest sa räägid. Sa pead siis teadma täpselt, kuidas ühte sõna hääldada. Ja nagu ma siin raamatus näiteks tõi, on sellised erinevad kirja pildid nagu *you*, *ewe*, *yew*, *u* – need kõik hääldatakse ühtemoodi välja,» rääkis Kiisk.

Esimeses raamatus kirjutas keeleuuendaja, et järgmiseks peaks keegi väljapakutud kirja viisi sõnaraamatu kirjutama, et kõik ettepanekud läbi proovida. Põhiline küsimus oli, kas inglise keele hääldusi saab ikka ainult 24 tähega märkida.

Allan Kiisk.

Foto: Peeter Langovits/Postimees

«Kui sõnaraamatuga valmis sain, siis oma üllatuseks, kergenduseks ja rõõmuks veendusin, et sain 24 tähega väga hästi hakkama. Ei olnud millestki puudust,» rääkis Kiisk.

Kiisa hinnangul on inglise keele kirja viisi aja jooksul pigem aina keerulisemaks muutunud ning näiteks erandite hulk on kasvanud.

«Kuna inglise keelel on paljudes maades suur mõju ja samas tuleb keelde ka teiste maade väljendeid, siis see asi ei lähe mitte paremaks vaid isegi hoopis halvemaks ja segasemaks. Näiteks a-tähte hääldatakse välja vähemalt 10-11 erineval viisil. Ja see on ainult a-täht üksi, lisaks paljud teised tähed, mille hääldus sõltub nende asendist sõnas,» rääkis ta.

Simpeli-Fonetik kirja viisi luues pidi ta leidma a-tähele ainult ühe häälduse, teiste hääldusviiside jaoks pidi ta tähestikku võtma eesti tähed ö ja ä.

Kiisk räägib eesti, inglise ja saksa keelt kodukeelena ning on õppinud ka ladina, hispaania, soome ja vene keelt. Viie aasta eest pensionile jäänuna inglise keele lihtsustamise kallale asunud elektriinsener ja professor uuris selleks ka teisi keeli lisaks, näiteks esperantot.

«See, et j-täht hääldatakse nagu eesti keeles on ka esperanto keeles olemas. Seni pole aga keegi tulnud välja sellise lahendusega, mis kasutaks nii vähe tähti ja mis tarvitataks topelttähti pikkade vokaalide jaoks. See on nii eesti ja soome keeles, aga isegi saksa keeles seda ei kasutata. See on esimene kord, kus keel on lihtsustatud nii, et kui sa tahad pikka häält, siis pane kaks sama tähte järjest. See on eesti keelele nii omane, kasvõi minu nimi - Allan Kiisk,» selgitas ta.

Foneetilise kirja pildi eelisena nimetas ta igapäevaselt kasutatava keele häälduse paranemist. Tema kogemusel kasutavad inglise keelt emakeelena kõnelevad inimesed oma jutus sageli umbmääraseid ja tarbetuid häälikuid, mis muudab häälduse lohakaks ja kiire kõne raskesti arusaadavaks.

«Kui foneetilist kirjaviisi kasutada, siis hakkavad inimesed igale tähele rohkem tähelepanu pöörama ja seda välja hääldama. Eesti keelsest kiirest jutust on palju lihtsam aru saada kui inglise keelsest, vaatamata sellele et olen mõlemaid keeli pea terve elu kasutanud. Kui eesti keele kõneleja tahab midagi hästi arusaadavalt rääkida, siis ta ütleb väga puhtalt igat tähte,» sõnas Kiisk.

Praeguseks on mõlemat raamatut müüdnud mõnisada eksemplari, lisaks on Kiisk neid ka aktiivselt jaganud nii Eestis, USAs ja teistes riikides. Näiteks on ka president Ilvese raamatukogus mõlemad teosed olemas, Kiisa kingitusena. Järgmiseks kavatseb keeleuuendaja foneetilise kirjaviisi aabitsaid välja andma hakata.

Kiisa sõnul tunnistavad inglise keelt emakeelena kõnelevad inimesed ka ise, et kirjaviis on väga kehv ning keelt seetõttu raske õppida, kuid samas ei jõua ka keelereformi pooldava inimesed kokkuleppele mida ja kui palju lihtsustama peaks. Samal ajal on praegu maailmas inglise keelt õppinud inimesi neli või viis korda rohkem kui seda emakeelena kõnelejaid. Seepärast keskendub Kiisk rohkem neile.

«Igal inglise keelt emakeelena rääkijal on oma arvamus, mida täpselt tuleks kirjutusviisis muuta ja mis vanamoodi jätta. See on probleem. Ma ütlen, et jätke siis see vana kirjutusviis neile, kes sellega nii väga ära on harjunud, aga need välismaalased, kes praegu keelt õpivad, saaks minu kirjaviisi kasutades keele lihtsamini ja kiiremini selgeks. Loodan, et NATO või Euroopa Liit või ÜRO hakkavad rohkem keelemuutusega

tegelema. Mu raamatu pealkiri on seetõttu «For international version of writing in english,» rääkis ta.

Kiisk on 1908. aastal Londonis asutatud Simplyfied Spelling Society liige, mõne aja eest loodud mittetulundusühingu Simpel-Fonetik Organiseishon president ning tegev mitmetes teistes inglise keele ortograafia lihtsustamisega tegelevate gruppides.

Ajaloo on inglise keele kirja pildi reformimist teiste hulgas toetanud ka näiteks kirjanikud John Milton, Charles Dickens, Mark Twain, H.G. Wells, Isaac Asimov, näitekirjanik George Bernard Shaw, evolutsiooniteooria looja Charles Darwin, Ameerika iseseisvussõja-aegne poliitik Benjamin Franklin, USA sõnaraamatute koostaja Noah Webster ja USA president Theodore Roosevelt.

Pensionäri pajatusi

Ülevaadet meil kõigil huvitav teha,
kuis elab pensionäri vaim ja keha.
Jah, kui terve on keha ja terve on vaim
ei vanaks meid tunnista ükski võim!

Meil kalliskive ja hõbedat, kulda –
koos nedega läheme lõpuks ka mulda.
Hõbe on juukstes, kullast hammaste rivid,
õige kallid on põie- või sapikivid.

Raamatuid palju, sealt ei otsi sa muud
kui sõnastikke või arveraamatut
Kapid ja sahtlid täis kõiksugu prahti -
Aga sa ei raatsi neist saada ka lahti.

Ega aastate numbrile mõelda ei taha,
kõik vanadusmärgid püüad salata maha.
Aga hommikul ärgates varsti sa märkad,
et varvas krambis või kusagil torkab.

Või hammas on lahti, silm jookseb vett,
või õlas on valu kui liigutad kätt.
Põlv astudes ragiseb – oh sa tont -
Kord haiget teeb selg, kord puusakont.

Kõikjal valutab – üleüldsest öelda -
Ja mis ei valuta, see siis ei tööta.
Veel enne kui küsidki arstilt abi
oled kindel, et kallal sul kuri tõbi!

Kui silmas on kae, siis Sa pole veel pime,
väikse operatsiooniga tehakse imet.
Kui kõned ja hääled selgelt ei kosta
kohe kuulmisaparaat kõrva jaoks osta!

Hõredad juuksed, või paljas pealagi,
noh, sobivast parukast siis on abi.
Sa libeda teega ettevaatlik ole,
luumurre on t:ulikas, valu ja kole.

Ellen Irs

Dr. Siim Sööt nimetatud EV aukonsuliks Chicagos

Kui peaminister Andrus Ansip tema vastuvõtul Chicago Eesti Majas 19. mail k.a. tänas dr. Siim Sööti vastusõtu korraldamise eest kui aukonsulit, oli see meeldiv üllatus arvatavasti suuremale osale kohalolijast.

Dr. Siim Söödi nimetamisega on nüüd kaks Chicago Eesti Maja liiget EV aukonsulid ja see on suur au Chicago Eesti Majale. Kuna dr. Siim Sööt on olnud aastaid Chicago Eesti Maja asepresident, aktiivselt aidates suunata ja juhtida Chicago Eesti Maja tegevust, väärib tema nimetamine auasekonsuliks laiaulatuslikumat tähelepanu nii Chicago Eesti Maja liikmetele kui ka kõigile eestlastele USA-s.

EV Washingtoni suursaatkonna andmetel ei toimu ühe isiku au- või auasekonsuliks nimetamine mitte kergekäeliselt. Protseduur mõlemale on sama ja see on pikem protsess. Kõigepealt peab selleks kandideeriv isik vastama kõigile konsulaar-seadustes kehtestatud nõuetele ja on küllaltki karmid. Kandidaat peab olema hea mainega isik, kes on tuntud asukohariigis ühiskonnaelus aladel nagu kultuur, majandus või akadeemiline tegevus haridus- või teadusasutustes.

Avaldus aukonsuliks esitatakse välisministeeriumi konsulaar osakonnale koos kadidaadi elu-lookirjeldusega ja lisadokumentidega. Nendele põhinedes nimetatakse isik sobivuse korral ametlikuks aukonsulikandidaadiks. Järgnevalt kutsutakse kandidaat kohtumisele ja intervjuule välisministeeriumisse Tallinnas. Eduka vestluse ja intervjuu läbimise korral sel kohtumisel, teeb konsulaarosakond välisministrile ettepaneku nimetada kandidaat aukonsuliks või nagu Siim, auasekonsuliks. Välisministri käsikiri selleks jõustub konsulipatendi väljastamisel. Patendi väljastamise eeltingimuseks on asukohariigi nõusolek, mis saavutatakse kirjalikul teel.

Siim Söödi aukonsulipatent väljastati käesoleva aasta 5. aprillil, millest peale on Siim nimetatud auasekonsuliks Chicagos. Tema volitused kestavad esialgu 5 aastat ja see aeg on sobivuse korral pikendatav. Auasekonsulina töötab Siim aukonsul Eric Harknale alluvalt samas konsulaar piirkonnas, asendades aukonsulit konsulaarabi andmisel või konsulaarteenuste osutamisel vastavalt EV konsulaar-seadustele.

Siim sündis Saksamaal 1942. aasta suvel. Ta siirdus Eestisse koos vanematega Saksa okupatsiooni ajal, elades Põltsamaal. Sealt põgenes perekond tagasi Saksamaale 1944. aastal ja tehes läbi põgenikuaastad nagu paljud teisedki eestlased,

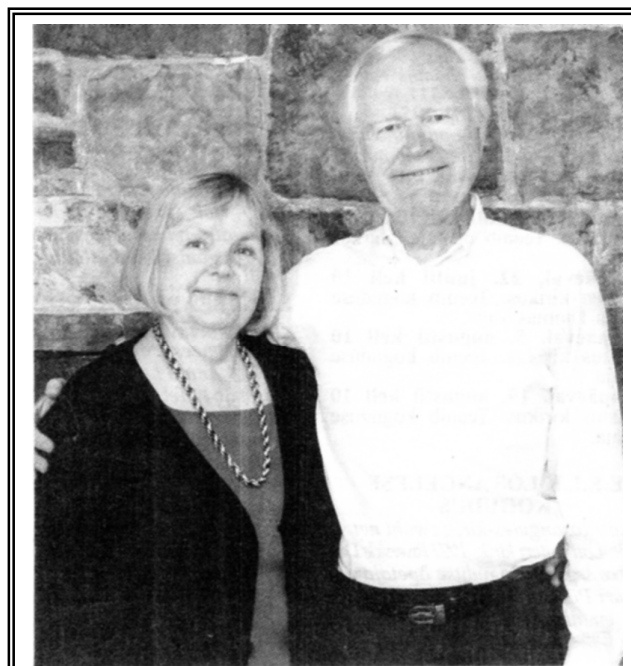
emigreerus Siim 1950. aastal koos vanemate ja kolme vennaga Portlandi, Oregonis. Portlandis oli ja on praegugi väga aktiivne eestlaste ühiskond, milles ka Siim osales, lauldes kooris, mängides võrkpalli eestlaste meeskonnas ja tantsides rahvatantsutrupis.

Akadeemiliselt ta lõpetas University of Oregon 1964. aastal matemaatikas BA kraadiga, siis 1966. aastal Northwestern University Evanston, Illinois, magistrikraadiga (MA) transpordi geograafia (Transportation Geography) alal ja järgnevalt omandades doktori kraadi (PhD) 1970. aastal geograafia alal University of Washingtonis, Seattles.

Samal aastal, peale doktorikraadi saavutamist, kutsuti Siim University of Illinois at Chicago juurde loenguid pidama äsja avatud Geographical Information System (GIS) fakultedis, mis sel ajal oli ainulaadne USA-s. Ta karjäär University of Illinois at Chicago juures on olnud väga silmapaistev. Oma erakordse tubliduse ja andekusega tõusis Siim kiirelt ülikooli juures geograafia fakulteedi ülemaks. Samal ajal on ta olnud ka pikemat aega peadirektoriks Urban Transportation Center'is ja olnud külalislektoriks paljudes ülikoolides Rootsis, Koreas, Taiwanis, Hiinas ja Eestis.

1967. aastal abiellus Siim Reet Pülme'ga Milwaukee. Nendel on kaks tütart ja viis lapselast. Mõlemad tütre, Marika ja Kaia, kasvatati üles eesti vaimus. Nad lõpetasid eesti kooli Chicago Eesti Majas. Ka abikaasa Reet lööb aktiivselt kaasa Chicago Eesti Maja tegevuses.

Enno Toomsalu (Eesti Elu)

Dr. Siim Sööt ja abikaasa Reet Sööt
Foto: Tiit Mõtus

Popkoorid Tartu lauluväljakul

30. juunil tegid 5000 noort koorilauljat ning kümned Eesti armastatud muusikud ja dirigendid Tartu lauluväljakul ajalugu, tuues rahva ette Eesti ja ka maailma esimese poplaulupeo. Osales 134 laste, noorte- ja neidudekoori üle Eesti. Koos kooridega esinesid kümmekond tuntud eesti koorilauljat, nende hulgas ka Opp Lepland, Lenna Kuurmaa, Maarja-Liis Ilus, Koit Toome, Jaan Pehk, Birgit Öigemeel, Uku Suviste.

Esitati 30 laulu – nii vanemaid kui uuemaid. Alustati T. Aare / O. Anderi „Laululilledega” ja lõpetati O. Leplandi / A. Ilvese eurolooga „Kuula“, solistiks muidugi Ott ise. Laule oli erinevatest ajastutest – Uno Naissoo loomungust Henry Laksini; Gunnar Grapsist Arne Oidini. Mitut põlvkonda võlunud „Suveöö“ esitas Koit Toome ning dirigeeris maestor Eri Klas.

Suurema osa orkestriseadeid esitamisele tulnud lauludele oli teinud Siim Aimla. Lauljaid toetas *Estonian Dream Band*, mille dirigent ja kunstiline juht on Aimla. Publik sai lisaks kuulma isirõõmule ka ise aktiivselt osaleda – laulude sõnad olid projekteeritud suurele ekraanile, aga samuti esitatud ka nägusalt koostatud kavas.

Mikk Targo (Eesti Autorite Ühing) ja Jüri Leiteni (Eesti Kontsert) idee ja eestvedamisega teoks saanud popkooripidu võiks kordamisele tulla küll. Korraldajad loodavad selle peo muuta pikaajaliseks traditsiooniks, kirjutab 2. juuli Postimees.

“Kes siis veel eesti muusikat hoiab kui mitte me ise?” lausus Targo.

Nii nagu suurel laulupeol, oli popkooripeolgi keeruline eristada, kas suurema naudingu said laval esinejad või lauluväljaku nõlvadel kaasaelajad – ühte viisi vaimustuses näisid kõik olevat.

“Ühislaulmise võlu peitub selles, et siin löövad nii esinejate kui publiku südamed ühte ja sama takti,“ ütles maestro Eri Klas. “Selline pidu on väga hinnalise väärtusega, sest see seob põlvkondi ja hoiab eesti oma muusikat. Ka minule on popmuusika väga kallis, sest ma olen sellest muusikast alustanud. Meil on Eestis pikad popmuusika traditsioonid ja hea meel on näha, kui noored võtavad seda üle omas kastmes,” lisas ta.

Popkooripeo üks korraldajaid Ants Johanson jäi toimunuga rahule. Ta nimetas peo meeleolu “pööraselt vahvaks, lausa ideaalilähedaseks”. Ka publiku arvukus ületas korraldajate ootusi. Esialgsel hinnangul oli kuulajaid ligi 10.000.

(Postimees/ Eesti Elu)

Steve Forbes tõi investorid Tallinna

30. juunil saabus Tallinna rahvusvahelise haardega media-äriees ja majandustegelane Steve Forbes luksuliku ristluslaevaga *Crystal Symphony*.

Tallinna külastus oli üks osa 11 päeva kestvast investoritele mõeldud reisirühmast, mille käigus väisatakse ka Stockholm, Peterburi, Helsingi, Warnemünde ja Kopenhaagenit. Tegemist oli 21. Forbesi korraldatud reisiga investoritele.

Maailma juhtiva majandusajakirja [Forbes](#) omanik ja peatoimetaja [Steve Forbes](#) ütles ajakirja eestikeelse numbril ilmumise vastuvõtul Kadrioru lossipargis, et kogu maailm, eesotsas USA ja Jaapaniga, peaksid Eestist ja väikeriigi majanduslikust toimekusest õppust võtma, seda hoolimata sellest, mida majandusnobelist Krugmani stiilis mõtlevad inimesed räägivad ja kirjutavad. Ta lisas: “Eesti on erakordne riik, mis näitas maailmale teed juba 90date alguses, kui võttis kasutusele fikseeritud maksusüsteemi ning näitas, et see süsteem reaalselt tõstab efektiivsust ning arendab majandust. Samuti näidati maailmale innovatsiooni sellega, kui alustati suurejoonelisi riiklike IT arendusi, mis täna arenenud välja esimeseks e-riigiks maailmas ning toonud meile Skype,” sõnas Forbes.

“Euroopa Liidul, USA-l ja Jaapanil on vaja saada aru, et raha ei toodeta riigi või valitsuse poolt, vaid inimeste poolt, tehes igapäevaseid vahetustehinguid. Seda on tehtud aastatuhandeid ja kui Forbesi ajakiri oleks olnud olemas 3000 aastat tagasi, oleks ajakirjanumbri eest makstud tõenäoliselt mõne kitsega,” sõnas Forbes.

“Langetades makse 26 protsendilt 21 protsendini, vähendades riigi kulutamist ja arendades vaba kaubavahetust, on Eesti praegustel väga tormistel aegadel väga hästi hakkama saav riik. Samas ei ole kõik Eesti ja eestlaste teha. Siin tuleb pöörduda juba Eestis kasutuses olevate majandusagregaatidega suurte riikide poole. Eesti on globaalne eeskuju kõikidele, sest oma 1,3 miljoni elanikuga on üles ehitatud eeskujulik riik, kus on loodud vabadused, on olemas maailma esimene ja ainulaadne töötav e-riik ning täielik läbipaistvus, mida enamustes riikides maailmas ei ole,” kinnitas Forbes.

“Ning kõik [Paul Krugmanid](#) siin maailmas eksivad, kui ütlevad, et Eesti suund ei tööta. Krugman eksib kõiges. Krugman on veendunud, et riigipoolsed kulutused on head, Jaapan järgis seda mõtet ning stagneerus. Hispaania järgis Krugmani ja põrus. USA järgis Krugmani ja teiste keinsistide arvamusi, kulutas palju raha ning meie majandus on väga halvas seisus.

Ehk siis - kui teete kõik vastupidiselt sellele, kuidas maailma Krugmanid ütlevad ning Eestit ootab ees suurepärane tulevik,” mainis peatoimetaja Forbes.

(Eesti Elu)

Ilmus rahvuseepos “Kalevipoeg”

S a a t e k s

Eesti rahvuseepose “Kalevipoeg” 1861. aastal ilmunud esmatrükist on möödunud 150 aastat. Eepos põhineb muistsel pärimusel, mille juured viivad iidse soome-ugri ja läänemeresoome rahvaste folkloorini. Toetudes unikaalsele eesti regivärsilisele rahvaluulele, valas rahvapärimuse kaunisse laululisse vormi Friedrich Reinhold Kreutzwald, eesti rahvusliku ärkamisaja suurimaid luuletajaid ja rahvavalgustajaid. Saja viiekümne aastaga on eepos sügavale rahva hinge juurdunud. Sellest on kujunenud eestlaste “suur oma lugu”, millele on toetatud ka kõige raskemate ajalooliste katsumuste aegadel.

Eepose maagilised lõpuread, muistse kuninga Kalevi tagasituleku lubadus “Küll siis Kalev jõuab koju / Oma lastel’ õnne tooma, / Eesti põlve uueks looma” on sisendanud usku ja lootust tulevikku nii 19. sajandi rahvusliku liikumise ajal kui ka saja aasta pärast, Eesti Vabariigi taasiseseisvumisel 1991. “Kalevipoja” motiivide aktiivset tõlgendamist võib jälgida eesti kirjanduses, kunstis ja muusikas kogu 20. sajandi vältel kuni tänapäevani. Paljud Kreutzwaldi eeposest pärit ütlemsed ja väiksemad lood on omakorda folkloriseerunud, saanud tänapäeva elava rahvakultuuri osaks.

Pole kahtlust, et Kreutzwaldi “Kalevipoeg” pole ammu enam “üks ennemuistne Eesti jutt”, nagu autor seda nimetas oma 1862. aasta rahvaväljaandes, vaid sellest on saanud eesti kultuuri elav ja aktiivne tüvi-tekst – rahvuseepos selle sügavaimas tähenduses. See on teos, mille üle uhke olla ja mida Eesti visiitkaardina jagada maailmale.

Teie ees olev raamat on eepose “Kalevipoeg” teine tõlge inglise keelde, selle tõlkijaks on Austraalia eesti luuletaja Triinu Kartus. Varasem, USA-s Bloomingtonis 1982. aastal ilmunud Jüri Kurmani tõlge on hoolimata kahest kordustrükist (1999, 2007) ammu muutunud rariteediks. Pole kindlasti juhus, et

eepose mõlemad tõlked on loonud rahvuskaaslased eksiilis. “Kalevipoeg” on teos, mis on olnud rahvusliku identiteedi märgiks ja sillaks laialipillatud eestlaste vahel kõigil kontinentidel.

Soovist seda silda hoida ja järeltulevatele põlvadele edasi anda on sündinud ka Triinu Kartuse uus tõlge. Siinne “Kalevipoja” uuustrükk, mille ilmumist on toetanud Eesti riik, on suureks tunnustuseks nii Triinu Kartusele kui ka kõikidele eestlastele eksiilis, kes on hoidnud eesti kultuuri elavana.

“Kalevipoja” uustõlke ilmumisel rahvuseepose 150. juubeliaastal tahaksin avaldada suurimat tänu suurepärase koostöö eest tõlkija tütrele Ebe-Reet Kartusele Melbourne’is ning tema õele Külli-Johanna Clippingdale’ile perega Adelaide’is. Kunstnik Gunnar Neeme loomingu- ja perekonnaloo selgitamisel tänan südamest tema poegi Antsu ja Aarnet ning nende õde Ebe-Lemmit Sydneys ning F.R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumit Võrus, keda kunstnik oli usaldanud hoolt kandma oma Kalevipoja-piltide eest. Siirad tänusõnad kuuluvad ka Eesti Arhiivile Austraalias ning Austraalia Eesti Seltside Liidu esimehele Arvi Vainomäele, kes on olnud raamatu ettevalmistamisel väsimatuks vahendajaks.

Meie tänu kuulub ka siinse raamatu järelsõnade autoritele, Eesti Vabariigi presidendile Toomas Ilves’ele, prof. Jüri Talvetile ja prof. Ülo Valgule, väljaande akadeemilise kolleegiumi liikmetele dr. David E. Gayle, dr. Risto Järvele, dr. Mare Kõivale ja Janika Kronbergile, konsultantidele prof. Kristin Kuutmale ja prof. Tiit Rosenbergile ning veel paljudele, kes on kaasa aidanud siinse raamatu teoks saamisele.

Marin Laak,
Eesti Kirjandusmuuseum
Tartu, 2011

***Laena mulle kannelt, Vanemuine !
Kaunis lugu mölgub meeles,
Muistese põlve pärandusest
Ihkan laulu ilmutada.***

“PORTLANDI SõNUMID” & “PORTLANDI EESTLASTE TEATED” on Oregoni eestlaspere teatelehed, ilmudes Portlandi Eesti Seltsi ja EELK Portlandi Koguduse väljaandel. Need sadetakse liikmetele tasuta. Teistel on neid võimalik tellida teatelehe toimetaja kaudu, tasudes \$ 15. aastas.

**Toimetaja: Helmuth Kalmann • 8159 S.W. 85th Ave. • Portland, OR 97223 • Tel. 503-244-9083
PES esimees: Kalev Sepp • 8330 S.W. Apple Way L-201 • Portland, OR 97225 • Tel. 503-292-3578**

NOTE: Please notify the editor of any address changes.